

РЕЦЕНЗИЯ

на научното творчество на доцент д-р Евелина Димитрова Динева, участник в конкурс за заемане на академичната длъжност „професор“ в област на висшето образование 1. „Педагогически науки“, професионално направление... 1.3. „Педагогика на обучението по (Методика на обучението по математика в началните класове)

1. Информация за конкурса:

Конкурсът е за получаване на академична длъжност „професор“ в област на висшето образование 1. „Педагогически науки“, професионално направление 1.3. „Педагогика на обучението по (Методика по обучението по математика в началните класове), обнародван в Държавен вестник бр.1/3.01.2017

Настоящият конкурс е обявен за нуждите на Центъра за хуманитарни науки на БСУ. Изготвената заповед за обявяване на конкурса е съобразена с основните документи съгласно изискванията на ЗРАСР, ППЗРАСР и Правилника за условията и реда на предобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в Бургаския свободен университет.

По процедурата на конкурса няма нарушения.

Със заповед на Ректора на БСУ No ЛС-54 от 22.02.2017г. съм включен като член на научното жури, а на неговото първо заседание на 22 февруари съм определен за рецензент по конкурса.

В конкурса участва един кандидат – доц. д-р Евелина Димитрова Динева, преподавател към Центъра за хуманитарни науки на БСУ, заместник ректор на БСУ.

2. Информация за кандидата

Целият професионален път на кандидата Евелина Динева е в образованието, а от 2000г. тя работи в БСУ. Тя има придобита степен „магистър“ по програмиране и учител по математика от СУ „Св.Климент Охридски“ (1975-1979г.). Получава степента кандидат на педагогическите науки (доктор по педагогика) през 1989 г. от СУ „Св.Климент Охридски“ като

тема на дисертацията е „Методика на обучението по математика в началните класове“ . През 1997 г. кандидатът е избран за доцент по математика в учителски институт „Христо Ботев“, където изпълнява и длъжността заместник-декан.

Професионалното развитие на кандидата е изцяло свързано с образованието. Доц. Динева започва като учител по математика в английска езикова гимназия Бургас в периода 1979-1981г., от 1981г. е назначена за преподавател, главен асистент в учителския институт „Христо Ботев“ в Бургас, където от 1990 г. е назначена за заместник декан и придобива званието доцент през 1997г. . От 2000 г. доц.Динева работи като преподавател в Центъра за хуманитарни науки на Бургаския свободен университет. Тя изпълнява длъжността заместник-декан на ЦХН в периода 2000-2004 г., от 2004 до 2014г. е декан на ЦХН, а от 2014г. е зам.ректор на Бургаски свободен университет.

През периода от 2012г. квалификационната дейност на кандидата е в областта на дистанционното обучение (Въведение в методите и средствата на дистанционното обучение, Работа с методите и средствата на дистанционно обучение за преподаватели, 2014г.; в областта на Дидактика на ВУ и иновационни методи и стратегии на преподаване във ВУ- 2014г.; както и в областта на Технология на оценяване на резултатите от обучението на студенти -2014г.

Това, което заслужава да се изтъкне при оценяването на професионалното развитие на кандидата, е цялостното протичане на това развитие в образованието и още по-конкретно в областта на преподаване на математика и на обучение на учители по математика, както в областта на управление на образователния процес във висшето образование. Преминаването през всички професионални степени – учител, преподавател, главен асистент и доцент предполага трупане на непрекъснат професионален опит в продължение на повече от тридесет и осем години и подпомага и повишава качеството и на изследователската, и на преподавателската, и на управленската дейност на кандидата.

Професионалното развитие на кандидата е свързано с участие в областта на неформалното образование главно в осъществяването на

образователни проекти .Участието й в качеството на ръководител, експерт, учител в проекти като: „Оценяване качеството на образователния процес в Центъра за хуманитарни науки в ЦХН(2005г. Ръководител); „Организационни форми за извънорганизационна заетост по кредитната система в ЦХН“ (Ръководител, 2006г.); Как да подготвим компютърна презентация, (Ръководител,2006г.); „Всички заедно. Подпомагане на обучението на деца със специални образователни потребности“ (Ръководител и учител, 2012-2013г.); „Университетски център за електронни форма на дистанционно обучение и услуги при БСУ – възможност за учене през целия живот“ (Експерт и консултант, 2014г.); „Създаване на система за кариерно изграждане на преподавателите на БСУ“ (Ръководител 2013-2014г.);“Партньорство между образование и бизнес за ефективна реализация на младите хора на пазара на труда“, (Ръководител, 2013-2014г.)., дават представа за тази важна страна на професионалното развитие на кандидата.

В качеството си на утвърден преподавател и изследовател в областта на методиката на преподаване на математика в началните класове доцент Динева участва в комисии по акредитация на академични специалности във висши училища, както и е член на научни журита за присъждане на академични степени и звания.

Понастоящем доц.Динева ръководи седем магистранти в областта на начална училищна педагогика.

Доц.Динева е член на Съюза на математиците в България, секция Христо Мутафчиев, Бургас.

3.Общо описание на представената за рецензиране научна продукция

От широкия списък на научната продукция на кандидата за „професор“ за рецензиране приемам:

- Три самостоятелни монографии (1,2,3 от списъка).
- Две студии (4,5).
- Двадесет и една научни статии (номера 6-27).
 - Седем научни доклада (номера от 28-35).
 - Четири учебника(два в съавторство) и деветнадесет учебни помагала (34-56).

Прегледът на научната продукция на кандидата за „професор“ ми позволява да направя няколко по-обща и с оценъчен характер изводи:

- Приетата за рецензиране научна продукция обхваща всички компоненти на структурата на научните публикации, като нейният обем надвишава значително допълнителните количествени изисквания на ЦХН към БСУ.
- Публикациите по своята насоченост и съдържание съответстват на обявения конкурс, а особено важно е да се отбележи, че те са посветени на актуални и значими за теорията и практиката проблеми.

По отношение на качеството на научните трудове на кандидата могат да бъдат отбелязани следните неща.

Както и професионалната кариера на доц.Динева, така и научните ѝ трудове се отличават с последователност и с определен фокус – съвременните развития и измерения на преподаването на математика в началното училище. Основните насоки на изследователската и научна дейност на доц.Динева са съсредоточени върху изследване и развитие на математическите способности на учениците в началния етап ; върху организацията на образователния процес в преподаването на математика; методиката на обучението по математика в началния курс; както и върху разработването на учебни помагала, на задачи по математика за тази възраст. Нова област на изследване и на научни търсения през последните години е и въвеждането на компютърните технологии в образованието.

Проектната дейност на доц.Динева дава възможност и за насочване на научните и изследователски усилия в по-широк план – към изследване условията и качеството на образователния процес във висшето образование, върху развитието на дистанционното обучение като перспективна форма на обучение,обръщане към изследването и създаване на модел за подпомагане развитието на деца със специални образователни потребности.

Като обобщение, кандидатът в научните трудове обхваща всички ключови страни и развития на преподаването на математика в началното училище. Достойнство на научните трудове на кандидата е ясно изразената педагогическа основа, изследването и съобразяването на преподаването на математика с възрастовите особености, използването на интерактивни методи и педагогически технологии, подходящи за тази възраст, ясното основаване на научните трудове на идеите на съвременната начална педагогика.

Извън направлението на конкурса доц.Динева е представила и седем доклада. Главното за тези трудове е тяхната фокусираност главно върху

образователния процес във висшето училище; върху създаването на нови педагогически технологии, основани на ИКТ; на ролята на медиите в образователния процес и в изграждането на медийна грамотност.

4. Научни приноси

В справката за научни приноси кандидатът откроява няколко важни момента, които привеждам и коментирам след запознаването ми с представените за рецензиране трудове.

В областта на системата за групово-съревнователна организация на обучението по математика в началните класове. Разработена е система за групово-съревнователна организация на обучението по математика в началните класове. Разгледани са основните функции на груповото учене в обучението по математика- социализираща, познавателна, възпитателна. Представена е работата със стационарни, хетерогенни групи за усвояване на учебното съдържание по математика. Предложени са различни варианти на организацията на груповата работа за усвояване на ново учено съдържание

В областта на математическите способности на учениците от началната училищна възраст. Разработени са методически похвати за диагностика и развитие на математически способности чрез различни видове задачи в урока. Разкрити са възможностите на учебното съдържание по математика в тази насока – аритметичен и геометричен материал, текстови задачи, задачи от комбинаториката

В областта на методиката за усвояване на умения за решаване на текстови задачи в началните класове. Направена е класификация на текстовите задачи от равномерно движение в зависимост от това дали има или отсъства определена посока на движение и в зависимост от това дали два обекта тръгват едновременно или по различно време. Направена е класификация на съставните текстове с две пресмятания, като е предложено разделение на две големи групи – задачи, които се решават с действията събиране и изваждане, и задачи, които се решават с едно или две от действията събиране, изваждане, умножение и деление. Разгледани са синтетичният и аналитичният подход за въвеждане на съставни текстови задачи. Предложени са две системи от текстови задачи от движение на два обекта в определена посока, диференцирани по класове и изградени на различни принципи.

5. Преподавателска работа

Доц. д-р Динева изнася лекции и води упражнения по 6 учебни дисциплини, които са в обхвата на обявения конкурс за „професор“. Дисциплините са за специалности в Центъра за хуманитарни науки, в това число в ОКС „Бакалавър“ и „Магистър“:

Методика на обучението по математика в началните класове;

Теоретични основи на математиката

Ранна диагностика на общи и специални способности

Презентационни умения за представяне на учебно съдържание (съдържа електронен самоучител за работа с Power Point 2010)

Въведение в статистиката

Годишната аудиторна заетост на доц. Динева е 362 учебни часа и отговаря на изисквания по нормативни документи минимум за обявяване на конкурс за „професор“.

Кандидатът има разработени 4 електронни курса по направлението на конкурса в БСУ :

Методика на обучението по математика в началните класове <http://e-services.bfu.bg/moodle/course/view.php?id=580>;

Ранна диагностика на общи и специални способности <http://e-services.bfu.bg/moodle/course/view.php?id=538>;

Презентационни умения за представяне на учебно съдържание (съдържа електронен самоучител за работа с Power Point 2010) <http://e-services.bfu.bg/moodle/course/view.php?id=629#section-4>;

Въведение в статистиката <http://e-services.bfu.bg/moodle/course/view.php?id=218>.

Висока оценка в учебно-преподавателската дейност на кандидата за професор заслужава участието в написването на учебници и учебни помагала. Публикуваните след първата хабилитация учебници и учебни помагала за

ученици (38-56 в списъка) и за студенти (34-37 в списъка) и тяхното проучване дават основание за следните изводи:

Учебната литература съответства на научната специалност на конкурса за „професор“.

Обемът на учебната литература надхвърля значително надхвърля допълнителните изисквания на БСУ.

Четири от учебниците и учебните помагала са самостоятелни и два в съавторство.

Учебната литература се отличава с актуалност, използване на съвременни информационни технологии, прилагане на активни методи на обучение, логично структуриране, много добър стил на изложение.

Също така следва да се подчертае, че съгласно предоставената справка доц. Динева има 8 цитирания, което е показател за утвърденост на кандидата в научната общност.

Всичко това дава основание да твърдя, доц. Динева демонстрира стремеж към непрекъснато обогатяване на обучението в съответствие с добрите практики във висшето образование, учебната литература е на високо равнище, а в единство това я прави утвърден и авторитетен преподавател.

6. Препоръки и бележки

Впечатленията ми от анализа на изследователската, преподавателска и експертна дейност на кандидата потвърждават нейните високи качества и успешното координиране на различните страни на научната дейност. Като препоръки мога да посоча необходимостта от по-цялостно фокусиране върху изследването и очертаването на новия характер на педагогическите взаимодействия в обучението по математика в началните класове, върху изследване на личността и ролята на началния учител и върху структурата и елементите на поддържащата учебна среда в обучението по математика.

Заклучение

Кандидатът за професор Евелина Димитрова Динева е доктор по педагогика и доцент в БСУ. Нейното професионално и академично развитие е изцяло в областта на обявения конкурс. Научната ѝ продукция обогатява

теорията и практиката в сферата на преподаването на математика в началните класове. Общата ми оценка е, че доц. д-р Динева е изявен и авторитетен преподавател, изследовател и в много голяма степен водещ автор на учебна литература в областта на обучението по математика в началните класове.

С убеденост давам **положителна оценка** за цялостната дейност на кандидата, която напълно отговаря на изискванията на ЗРАСРБ, Правилника за неговото прилагане, допълнителните изисквания за развитие на академичния състав на БСУ за заемане на академичната длъжност „професор“ в БСУ.

Препоръчвам на уважаемите членове на Научното жури по конкурса да предложат на Академичния съвет на БСУ да избере на академичната длъжност **„професор“** по професионално направление 1.3 Педагогика на обучението по... (Методика на обучението по математика в началните класове) **доц. Евелина Димитрова Динева.**

Бургас, 18.04.2017

Рецензент:

Проф.д-р Румен Вълчев